

змісту права оперативного управління, воно є за своєю сутністю обмеженим речовим правом (речовим правом на чуже майно).

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.

2. Кравчук О.О. Деякі питання господарського відання та оперативного управління майном державної власності / О.О. Кравчук // Держава і право. – 2011. – № 52. – С. 232-238.

3. Чубарева Ю.О. Місце права господарського відання й оперативного управління у системі речових прав / Ю.О. Чубарева // Європейські перспективи. – 2014. – № 3. – С. 193-198.

Родзіна Аліна Сергіївна,
студентка юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник –
викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Чербаєва О.В.

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ

Право соціального забезпечення базується на концепції соціального ризику. Успіх будівництва в Україні соціально-орієнтованої ринкової економіки багато в чому визначається тим, наскільки дієвою є система управління соціальними ризиками. Слід визнати, що в Україні загострюється проблема стійкості функціонування системи управління соціальними ризиками в умовах скорочення чисельності населення в працездатному віці, зростання безробіття в період кризи, ускладнення економічної ситуації. Уряд України, спрямовуючи всі зусилля для зміцнення обороноспроможності держави, стримування збройної агресії, недопущення дефолту, не приділяє достатньої уваги проблемі зниження життєвого рівня населення та поширення бідності. Якщо в короткостроковому періоді це може викликати певне соціальне невдоволення населення з огляду на розуміння більшістю складності економічної ситуації, то у довгостроковому періоді буде мати значно гірші негативні соціально-економічні наслідки, пов'язані з втратою вагомих чинників економічного зростання внаслідок зменшення споживчого попиту, який формує ємкість внутрішнього ринку та обсягів внутрішніх інвестиційних ресурсів, джерелом яких є заощадження населення, а також з погіршенням умов відтворення людського потенціалу України. Це може спричинити суттєве зниження підтримки та довіри до діючої влади, що посилить політичну дестабілізацію українського суспільства [1, с. 6].

Соціальне становище людей постійно піддається впливу ризиків, і це викликає необхідність відповідних заходів захисту. Соціальний захист - це система управління соціальними ризиками з метою підтримки встановлюються суспільством соціальних стандартів життя для кожної людини. Як со-

ціально-економічна категорія, соціальний захист являє собою відносини щодо перерозподілу національного доходу з метою забезпечення відтворення людини в умовах дії соціальних ризиків [2, с. 71].

Розглядаючи соціальний захист як систему управління соціальними ризиками, логічно визначати в якості її основних ланок методи перерозподілу національного доходу з метою компенсації або запобігання соціального збитку. Критерієм їх класифікації служить характер перерозподілу доходів. Можна виділити три механізми управління соціальним ризиком: 1) поглинання ризику - пряма фінансова компенсація наслідків соціальних ризиків в залежності від їх тяжкості і встановлених розмірів соціальних гарантій; 2) розподіл ризику - страхування, що забезпечує компенсацію ризику пропорційно участі кожної людини у формуванні коштів соціального захисту; 3) попередження ризику - зниження або усунення дії ризику за рахунок збереження та підтримання досягнутого трудового доходу як основного джерела сукупного доходу.

В цілому функціонування державної системи соціального управління ризиками будується на роботі таких відносно самостійних підсистем, як соціальне страхування, соціальна допомога, соціальне забезпечення. Головною метою при цьому є розробка комплексу заходів по попередженню та зменшенню дії тих подій і явищ, що тягнуть за собою зміну матеріального і/або соціального стану працюючих та інших категорій громадян. Крім того, дана система покликана втілити в життя права осіб, схильних до соціальних ризиків, на принципах соціального страхування і захисту, а також створити необхідні умови для їх надання відповідними органами [3, с. 67]. Динамізм системи державного управління соціальними ризиками передбачає оцінку реалізації здійснюваних соціальних програм, обраних пріоритетів, форм і методів соціальної роботи; аналіз і прогнозування соціальних ризиків; коригування соціальних програм, пріоритетів та практичних заходів.

Основна роль в державній системі управління соціальними ризиками відводиться соціальній політиці. В самому загальному вигляді соціальна політика держави — це система заходів щодо оптимізації соціального розвитку суспільства, відносин між соціальними та іншими групами, створенню тих чи інших умов для задоволення життєвих потреб їх представників. Загальне упорядкування соціальної політики в суспільстві ризику повинно будуватися на розподіл ресурсів і коштів серед населення, надання допомоги різним категоріям населення в адаптації до нових соціальних умов ризику і невизначеності. Специфіка управління соціальними ризиками передбачає визначення довгострокової мети соціального розвитку і її реалізації, надання соціальних гарантій населенню з груп соціального ризику.

Таким чином, система соціального захисту відноситься до пасивних механізмів подолання, є державною за своєю суттю. Але перспективна мета полягає в тому, щоб система соціального захисту еволюціонувала в бік пом'якшення ризику і могла виконувати свої завдання більш комплексно і послідовно. В цих умовах стратегічне завдання в галузі формування системи держа-

вного управління соціальними ризиками — не допустити подальшого згорання системи соціального страхування найманих працівників, зниження рівня і обсягів їх соціальних гарантій. В цілому, соціально-орієнтована стратегія державного управління дозволяє здійснити вибір стратегії управління соціальними витратами, а також розробити конкретні заходи щодо її реалізації. Успішність захисту від соціальних ризиків в кінцевому рахунку залежить від того, чи готова держава взяти на себе відповідальність за соціально вразливі верстви населення та забезпечити фінансування соціальних гарантій у сфері трудових відносин, зайнятості, професійної підготовки, охорони здоров'я, культури. При цьому, роль держави полягає не тільки в тому, щоб захистити населення шляхом матеріальної компенсації наслідків соціальних ризиків, але й гарантувати право на захист від соціального відторгнення шляхом реалізації політики соціальної адаптації, інтеграції в активне життя цих членів суспільства. Система державного управління соціальними ризиками повинна будуватися на партнерській взаємодії між суб'єктами і об'єктами управління, коли здійснюється збалансована ув'язка інтересів, потреб і обмежень об'єктів соціального ризику.

1. Антонюк В. П. Проблема бідності та соціальні ризики для розвитку України / В. П. Антонюк // Вісник економічної науки України. - 2016. - № 1. - С. 6-14.

2. Надрага В. І. Управління соціальними ризиками: сутність та механізми / В. І. Надрага // Проблеми системного підходу в економіці. - 2016. - №2. - С. 71-79.

3. Олійник Г. Державно-приватне партнерство як механізм зменшення ризиків соціальної сфери / Г. Олійник // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2015. - №3. - С. 67-72.

Сапоговська Ірина Олегівна
студентка юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник –
викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Черабасва О.В.

НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Від моменту становлення України як самостійної та незалежної держави спостерігаються реформи розвитку та вдосконалення країни. Україна, як демократична держава, проголошує людину, її життя та здоров'я найвищою цінністю. Створення належних умов та їх забезпечення є основними функціями держави. Пенсійне забезпечення є однією з форм гарантій прав людини. Перш за все пенсійні гарантії законодавчо врегульовані у Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 2003 року. Особа внаслідок своїх фізичних та психологічних властивостей потребує на-